

בהוראה

גליז קען
פר' וישב
תשפ"ד לפ"ק
שנה ר'

אור הנבירה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לע"נ הגד"צ רבי משה כ"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: עבודת לבישת בגדי שבת
לאחר הטבילה בערש"ק

שלושת השלבים

היכל המגיד ממעזריטש: שלושת דרגות
בעבודת ה'

עבודת התפילה

כתר נהורא: הקב"ה משתעשע עם
תפילתם של ישראל

שלהבת עולה מאליה

תנו רבנן מעשה: הרה"ק מבראדיטשוב
מלמד להתענג בתענוגים בהדלקת נר חנוכה

דבר המערכת

ה"אור הגנוז" בתורת החסידות

לעתיד לבוא ימלא האור האלוקי את כל חלל העולם, כולם ירגישו אלוקות, כולם יראו אלוקות, ולא רק במחשבה, אלא גם בעין גשמי!

כאותה שעה ניטול את אליל הטבע, שהיה נראה עד כה כמציאות ממשית שהטיל את אימתו על כל העולם, והוא יתפזר בקול רעש גדול.

לפתע יתברר כי כל הרופאים, לא עשו בעצם כלום. הכל נקבע מראש, באיזה רגע יפקח החולה את עיניו, ובדיוק כמה רגעים קודם לכן מוג הרופא את צלוחית המרפא לתוך פיו של אותו חולה.

פתאום יתגלה כי כל מה שרדפנו אחר הפרנסה, כל מה שגאנו, הכל היה לחינם. כי בראש השנה כבר נקבע בדיוק כמה נרוח בכל יום ובכל חודש.

אלא שהקב"ה אינו יכול להגניב את הטבע בנילו, ולכן מתלבש עם כסיו של טבע, הוא עושה הכל דרך הטבע, ואנו מביטים על הטבע כמו פתאים, כאילו הוא 'הכל יכול'.

יושב בשמים ישחק. הוא מושך בחוטים מלמעלה, ומפעיל את הטבע כמו בובה. וגם לעתיד - אז ימלא שחוק פינו. נלעג על עצמינו, כמה שעות השקענו על פרנסה, על בריאות, על כבוד, ובעצם לא עשינו כלום, הכל כבר נקבע מראש. כובנו את החיים על שום דבר. הרי היינו יכולים לשבת וללמוד בשלוח.

וכחוכה, כאותם שנים השוכות תחת ממשלת יון שהחשיכו עיניהם של ישראל עם האמונה המוחלטת בטבע, נטל הקב"ה מעט מן האור שהולך להאיר לעתיד לבוא, והאיר אותו בימים ההם באור ניסי שלמעלה מהטבע, וכך דלקו הנרות שמונת ימים, מעל הטבע.

ומגלה לנו היבני יששכר' (כסלו ב, כא) כי מאחר שהאור הגנוז המתגלה בחוכה נמשך מהאור שעתידי להתגלות לעתיד לבוא, על כן ככל שמתקרבים יותר אל הנאולה, מתעצב יותר אור גדול זה. ולפיכך נקראים ימים אלו 'חנוכה' מלשון 'חניך' לפי שבו אנו מתחנכים לחיות עם אור הנאולה.

ועל דרך זה הוא 'אור החסידות' אשר גילה לנו אור שבעת הימים הבעש"ט הק'. הוא נטל מעט מאורו של משיח והתחיל להאיר ניצוץ ממנו כמה מאות שנים קודם לכן, כדי שנוכל להתרגל ולהתחנך לאותו אור עצום בו יהיה הכל מוצף עם אור ותענוג של דביקות אלוקות.

והיכן נגנו האור הגנוז? בתורה! בתורת החסידות שהיא התעצבות מתורתו של משיח, טעמו ראו כי טוב ה'.

היוזני הקטן שבתוך הלב

הדלקת הנרות מאירה עד לתוך עומק הלב, שם מסתתר לו יוזני קטן שמכניס בנו הרהורים שמא בכל זאת הטבע חזק יותר

נהורא מעל-ראי

והמדע האדירה והעצומה אשר לעגה אל האמונה התמימה, התנפצה כליל. המתיוונים נכחו לדעת כי הטבע יכול לקבוע חוקים, אבל האמונה אינה חייבת לקבל הוראותיו. אין כאן שום הסבר על פי חכמת המדע, ובכל זאת דלק השמן בחצרות בית המקדש שמונה ימים.

אלא שהתשובה נגד היוזנים לא היה רק על ידי נס המנורה, כי שם היה נס 'מעל הטבע' והיה צריך להוכיח להם שגם הטבע עצמו נשלט על ידי הקב"ה, ולכן עיקר ההוכחה היתה על ידי המלחמה נגד היוזנים שאכן היתה מלחמה נגד מציאות הטבע ונגד השקפת הטבע, כי על פי הטבע לא שייך שקומץ יהודים מסוגלים להכריע צבא אדיר של מאות אלפי לוחמים אשר דגל ה'טבע' מונף בידם. אך הנצחון לא היה 'מעל הטבע' אלא 'בתוך הטבע' עצמו.

אילו היה הנצחון 'מעל הטבע' לא היה זאת תשובה ניצחת נגד היוזנים שטענו שהטבע הוא הכל, הוא השולט, והוא המחליט. ואדרבה, חלילה היו יכולים לטעון שהצדק איתם, לפי הטבע אכן לא הצליחו החשמונאים להביס אותם, והיו צריכים להשתמש עם כוחות נעלים, על טבעיים.

אך כאן היה נצחון בדרך הטבע, מתתיהו כהן גדול ובניו יצאו למלחמה בחירוף נפש, ויקראו צום, וילבשו שקים, ויתפללו אל ה', אך עם תכסיסים ותמרונים מתוחכמים, מארבים, פשיטות והתקפות פתע, הכל בדרכי הטבע. עד

היום מנסים ללמוד את התכסיסים ההם, ובארצות הגויים יש פסלים בדמותו של יהודה המכבי, שמשמש כדוגמא כיצד יחידים מסוגלים לנצח צבא מאומן של רבבות חיילים באמצעות שימוש בתכסיסי מלחמה ובתחבולות שונות.

ואיתא בספרים כי לאחר המלחמה לא הרגישו שהנצחון היה בדרך נס, אלא תלו הכל בדרך הטבע על ידי התכסיסים שעשו, כי היוזנים החשיכו עיניהם של ישראל שיתלו הכל בדרך הטבע. ורק כאשר הגיעו לבית המקדש והדליקו הנרות בדרך נס, הבינו למפרע שגם הנצחון היה בדרך נס. ועל כן מדליקו נרות חנוכה בכל שנה ושנה ועל ידי הנרות האלו מזריחין ומאירין את האור הנסיי למטה מעשרה טפחים, בתוך החשיכה ובכל ענייני הטבע, להורות שהטבע אינו סותר כלל להשגחת ה', אלא גם הטבע עצמו כפוף להנהגה התמידית.

ואכן זהו נס חנוכה - 'מודים מכלל דפליגי', שהחשמונאים ניצחו בדרך הטבע, ולא היה שם גילוי והוכחה של ישועה בדרך ניסי, והיה מקום לומר שהכל בדרך הטבע, ובכל זאת הודו והכירו שה' עצמו פעל בתוך הטבע והקב"ה הוא אשר הושיע אותם [עי"פ דגל מחנה אפרים (חנוכה); קדושת לוי (דרושים לחנוכה); בני יששכר (חנוכה מאמר ד אות פז); ישמת ישראל (חנוכה, אות כ)]

מלחמת יון נוגעת גם לזמנינו, וגם הנצחון על קליפה זו שייכת בימינו אלה, כדאיתא בקדושה ראשונה בספה"ק קדושת לוי שלכן התקינו הברכה 'שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה' להורות שהנס של חנוכה חוזר ומאיר כל שנה בימי החנוכה.

קליפת יון היא קליפה קשה, וסחפה עמה את רוב כלל ישראל, כי עד ששלטה מלכות בעולם היו רגילים כולם להאמין באילים, בלי שכל ובלי חכמה, אלא מתוך אמונה טפילה. וחכמי יון הטילו בוז ולעג בכל המושג 'אמונה' וביטלו כל דבר שאי אפשר להוכיחו בשכל אנושי. כך העמידה תרבות יון את ה'טבע' בראש מעיינים, מאחר והטבע יש לו חוקים וכללים ברורים המיוסדים לפי השכל.

וכבר התריע על כך הרמב"ן (ויקרא טו, ח) וז"ל: היינו צריכים לחסום פי המתחכמים בטבע הנמשכים אחרי היוזני אשר הכחיש כל דבר זולתי המורגש לו, והגיס דעתו לחשוב הוא ותלמידיו הרשעים, כי כל ענין שלא השיג אליו הוא בסברתו איננו אמת. עכ"ל.

מלכות יון חוללו מהפיכה עצומה בכל העולם, מלבד בארצות נידחות ששם נשארו שרידים של ע"ז, ולכן הפריע להם אמונתם של ישראל וניסו לעשות הכל כדי לעקור את האמונה הקדושה.

לפי חכמת יוון לא שייך שיש דבר 'קדוש' או 'טמא', הרי אי אפשר להוכיח ענין זה על פי שכל והגיון. השכל האנושי והטבעי אינו יכול להסביר מדוע גוי יווני הנוגע בכד שמן נטמא השמן ואינו ראוי לעבודת בית המקדש, ואין זה אלא אמונה

טהורה ותמימה המושרשת בנפשם של ישראל, ואת זה ביקשו היוזנים לטמא ולעקור מן השורש עד שגורו על ישראל "כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל".

היהודים הם 'עם חכם ונבון' (דברים ד, ו), הם אוהבים את החכמה ונמשכים אחר החכמה. ולכן כאשר אומות העולם לחמו בישראל ורדפו אחריהם, עמדו ישראל בגבורה ונלחמו בחירוף נפש על אמונתם ועל דתם. אבל כאשר הגוי מתחיל למכור 'חכמה', כאן יש פיתוי גדול, והיהודי מתחיל להמושך אחר חכמת הטבע וחכמת המדע וחכמת הרפואה.

כך קם לו דור חדש של 'מתיוונים' שאהבו את חכמת יוון ובזו לכל אותם יהודים קדמונים ההולכים באמונה פשוטה ותמימה ומאמינים לדברים מופרכים שאין להם שום סמך על פי השכל.

גם בימינו אלה, יש לכל אחד 'יווני' קטן בלב, וכאשר רואה את דברי חז"ל, כגון 'לוא עלי ואני פורע', מתגנבת לפעמים בלבו מחשבה: האם זה באמת? האם אפשר לסמוך על כך? וכן בשאר מדרשי חז"ל.

עד שהתרחש נס המנורה, כאשר השמן המיועד לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים רצופים. כאן התגלה שחכמת הטבע

יעקב אבינו שולח מלאכים אל עשו אחיו, מתוך הכנעה רבה, ובחדא מחתא - בדרגה רוחנית ועלמית יותר - הוא שולח אליו מלאכים ממש שמטפלים בו כהוגן

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיפי 'אש החסידות'

שלהבת עולה מאליה

"מה תגידו על הגראף פוטוצקי?"; שאל אחד מן החבורה. "אה! הגראף פוטוצקי, כל תענוגות העולם הזה עומדים לרשותו", נענו חבריו לעומתו. וכי מי לא שמע בימים ההם על הגראף פוטוצקי, ששלט על שטחי ענק ברחבי מזרח אירופה. תחת רשותו עמדו אחוזות לרוב ויערות שהשתרעו על פני פרסאות רבות, אך בעיקר נודע על חיי התפנוקים שהיה רגיל בהם. כפעם בפעם היה יוצא למסע צייד, ועורך משתאות לכל הפריצים מושלי הסביבה. שמו של הגראף פוטוצקי הפך לשם נרדף למדושן עונג, אשר משתדל ליהנות מהבלי העולם הזה עד הקצה האחרון.

לא פלא אפוא, ששמעו הגיע עד לתוככי בית מדרשו של הרה"ק רבי לוי יצחק מבראדיטשוב ז"ע, קדוש ישראל, ושימש נושא לשיחה בפי הצעירים שישבו ושוחחו ביניהם על דא ועל הא.

"לפני זמן לא רב", סח אחד מהם, "התחשק לו לגראף להחליק על השלג, אך דא עקא, שהחשק בא לו בעיצומם של ימות הקיץ הלוהטים, ושלג מניין? אך הוא לא התייאש, וכי יותר על תאוותו, ומתין עד בוא החורף? לא ולא. מתוך להט בא לידי שיגעון, והוא ציווה על מאות המשרתים לפזר סוכר באחוזות, כדי שיוכל להחליק עליהם, זכר לשלג!"

המשיך הצעיר וסיפר, אל מול עיניהם המשתאות של חבריו: "מאות שקים עמוסים בסוכר הועלו על כרכרות משא, והובאו אחר כבוד למרגלות ההר הגבוה שבאחוזות בית הגראף. שעות מרובות עמלו המשרתים לפזר את הסוכר על פני שטח נרחב, ולתת להם צורה של כר שלג. כשסיימו, והכל היה מוכן לשביעות רצונו של הגרף, עלה על ראש ההר והחליק במלוא הנאה על הסוכר..."

השיחה התארכה, על שלג ועל סוכר, ועל שיגעונות תאוה נוספים של הגרף. עודם מדברים, ולפתע נפתחה הדלת, אותה דלת שקול ציירה מרטיט את הלבבות, היא דלת חדרו של הצדיק, סגורו של ישראל.

הוא עמד שם על הפתח, ודמות דיוקנו השליכה הס בהיכל, חבורת הצעירים נאחזה ביראת רוממות, וכלמים היו קצת, אל מול פני המנורה הטהורה.

הצדיק הולך ומתקרב אליהם. פניו מאירות ולבו שופע חום ואהבה, והנה הוא ניצב עליהם, ושואל ומבקש לדעת על מה מוסב נושא שיחתם...

נאלמו לשונותיהם של הצעירים, שכן לא עסקו בהווית דאבי ורבא, אף לא בחזרה על דברות קדשו של הרבי, אך אם הרבי שואל, אי אפשר להתחמק.

בפיק ברכיים נענה אחד מן החבורה, בקול נרעד: "שוחחנו אודות עשירותו המופלגת של הגרף פוטוצקי, שאינו מונע מעצמו כל תענוגי עולם הזה, מכל אשר ישאלו עיניו, עדי כדי כך, שהורה לפזר סוכר באחוזותו כדי שיוכל להחליק עליהם כמו על השלגים."

נשא הצדיק עיניו למרום, והוא נאחז שרעפי קודש. עקבו פרחי החסידים בחרדה אחר כל תנועה ותנועה, ממתנייהם למוצא שפתיו הקדושים, אף חוששים שמא יזנוף בהם קשות על העיסוק בדברי הבלים שכאלו.

לפתע פתח הרבי את עיניו, הביט בהם ושאל:

"האם הגראף פוטוצקי מדליק נרות חנוכה?..."

"כמובן שלא!", השיבו הצעירים, ותדהמה עלתה על ארשת פניהם.

"אם כן", קבע הצדיק נחרצות, "לא טעם הגראף מעולם מתענוגי העולם הזה!"

לבישת בגדי שבת

לאחר הטהרה בבית הטבילה כאשר נפש האדם טהורה ומזוככת, ואור נשמת השבת מאיר עליו, לובש בגדי שבת חדשים ונקיים, וזוהו הוא ממשך עליו קדושת השבת.

ויש להעתיק מה שכתב בשער הכוונות (סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת) וז"ל: "אח"כ צריך ללבוש בגדי שבת, ודע כי מורי ז"ל הזהירני בענין זה שנאמר ונלע"ד שגם לכל בני אדם הוא צריך לעשות כן, והוא שיוהר ששום מין מלבוש וכיוצא בו מכל מה שלבש האדם בימי החול אין ראוי ללבושו בימים שבת ואפילו החלוק של שבת אין ראוי ללבושו בימי החול כלל."

גם הזהירני שבעת שאלביש החלוק של שבת בע"ש שאכזיין בשם קדוש זהירא"ל וזהו השם של החלוק של השי"ת כנזכר בספר פירקי היכלות דר' ישמעאל, וכוונה זו מעילה מאד אל האדם כדי שימשיך את הקדושה אליו. עכ"ל."

ומובא מהרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ע (כתבי הרמ"מ): פעם אחת היה במקוה עש"ק, ונפל הזאק [אחד מהגרייט] החדש שלו במקוה, ונתן לו המשרת [את] הישן, ואח"כ צעק, הרגל שלי אינו שומע שבת, עד שנודע לו.

ונודע [אוצר הסיפורים, ח"ג עמ' ג] כי פעם נחלקו ביניהם תלמידי הרבי מלובלין ז"ע האם אור קדושת שבת שורה על כל אחד מישראל, או שמא הטבילה במרחץ בערש"ק, וההשראה של בגדי השבת, והמפות הלבנות על השולחן, ונעיימות התפילה, ושאר הפרטים הנלוים אל השבת, הם אלו שיוצרים את האורה הנעלית, וא"כ כל ההרגשות שאנו מוקפים בהם בשבת אינם אלא דמיון בלבד שמתעורר על ידי ההשראה הסובבת את האדם.

נענו ואמר, הבה נבדוק את הענין. וביום חול רגיל נכנסו לבית המדרש ובגדי השבת עטויים עליהם ברוב תפארה, על השולחנות היו פרוסות מפות לבנות צחורות, והתחילו להתפלל ברוב התלהבות. וראה זה פלא, קדושת השבת שרתה עליהם, הם התחילו להרגיש עונג דקדושה, ונבהלו מאוד מהמחזה.

נכנסו אל 'החווה' והציעו את פליאתם, היתכן כזאת? וכי כל העונג שאנו מרגישים בשבת - הכל הוא פרי דמיון בלבד?

נענה להם 'החווה': אכן קדושה נעלית זו שהרגשתם - אמת היא. כי בגדי השבת שורה בהם קדושה עליונה עד שאפילו ביום חול רגיל יש בכוחם להשפיע אור הקדושה ותענוג אלוקי.

צא ולמד כוחם של מלבושי השבת.

וכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע (פוקד עקרים, ליקוטים) וז"ל: "קדושת בגדי שבת הוא כפי קדושת והכנת הלובשם והם מיוחדים לו גם לעולם הבא וכדרך שכתב האר"י לענין צבע הבגדים דמלבישים אותו דוגמתם בשבת בעולם הבא."

הרי לפנינו מעלת הטבילה בערב שב"ק, שהיא נקודת המעבר בין הקודש ובין החול, ועל ידה נעשה האדם מוכשר לקבל קדושת השבת. וכאשר יעורר לבו לגשת לטבול מתוך אמונה בגודל מעשיו, ודאי יחוש איזה השתנות בנפשו, וככל שהאדם מכיר יותר בקדושת המקוה, ומאמין שהטבילה מביאה אותו לידי דרגות נעלות יותר - כך הוא עולה יותר ויותר.

וקודם לכן צריך לרחוץ עצמו מטינופי עוונותיו במשך השבוע, ולטהר עצמו בכל המידות שבו. ולכן נהגו לרחוץ קודם הטבילה, כי שני חיובים המה, האחד - לרחוץ עצמו לכבוד שבת במים חמים, והשני - לטבול לכבוד שב"ק.

לא בכדי מורגל בלשון חסידים, כי אור קדושת ימי החנוכה צפון וטמון באותם 'חמש קדושות' שבספרו הנערץ של הרה"ק מבראדיטשוב - 'קדושת לוי', חמש מאמרים המלווים בקדושה את כל החפץ לגשת אל הקודש, אל עבודת הדלקת נר חנוכה, מתוך ההכנה הנכונה והראויה. המאמרים הללו נותנים בו טעם, לחוש בתענוג הנפלא של האור הגנוז המתגלה בנרות הללו, וממלא את כל חללו של עולם באור יקר.

ואם במאמרו כן, בעבודת קודשו על אחת כמה וכמה, וכפי ססיפרו תלמידיו וחסידיו, כי כל מי שחזה בעבודתו הנשגבה של הרה"ק מבראדיטשוב, בשעה שהעלה את הנרות של חנוכה, בדחילו ורחימו, ובשלהבת אש קודש, לא יכול היה שלא להכיר בעונג המופלא שהרגיש אותו צדיק, שכל תענוגי הגראף פוטוצקי כקליפת השום לעומתו.

ונודע מה שכתב בספר הקדוש 'ישמח ישראל' (פרשת בהעלותך) אשר תוך כדי דיבור בעניינה של מצות הדלקת המנורה בבית המקדש, מביא הוא משמו של הרה"ק רבי ישראל יצחק מווארקא ז"ע: "אילו היה מצוה הקב"ה מצוה זו להרב הצדיק הקדוש מבערדיטשוב, היה משבר המנורה ושופך השמן זית לגודל התלהבות מהמצוה רבה הלזו!"

ולא רק במצות ההדלקה, אלא בכל מצוה ומצוה היה ניכר התענוג העילאי שהיה לו לאותו צדיק, בשעה שקיים רצון קונו וחפץ צורו בהתלהבות עצומה. וכפי ססיפר הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ע, באוזני הרה"ק רבי חיים מצאנז ז"ע בעל 'דברי חיים', כי פעם אחת עשה את דרכו לבראדיטשוב, כדי לבקר בהיכלו של הרה"ק רבי לוי יצחק, אלא שהצדיק לא היה בביתו, כי נסע לשבות בעיר אחרת, בקרב תלמידיו. נסע איפוא הרה"ק מרוזין לאותה עיר. ובעיר ההיא התגוררו, מלבד החסידים, גם הרבה מהיהודים ה'מתחדשים', שכנו בשם 'דייטש'.

ויהי בליל שבת קודש, כאשר נכנס הרה"ק מבראדיטשוב לערוך את שולחנו הטהור אשר לפני ה', ויקדש על היין בלהט כדרכו בקודש, לאחר מכן נטל ידיו, בירך 'המוציא', ומגודל התלהבותו למאכלי השבת קודש נשק את פרוסת 'המוציא' טרם הביאו לפיו, וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת האש המתלקחת על פני הצדיק.

באותה שעה הגיע לאוזניו של הרה"ק מרוזין קולו של אחד מה'דייטש'ן' שלחש לחברו: "הלא כל ימי חיי פירתי הון רב למען התאוות הרבות, ומעולם לא הרגשתי הנאה כפי שאותו צדיק מרגיש בשעה שמקדש ומברך ומקיים מצוות ה'..."

למשמע הסיפור נענה הרה"ק מצאנז ואמר: "אין זה חידוש כלל, שכן לכל תאוה רגעית של העולם הזה יש לה גבול, אבל תאוות עבודת השי"ת רק עולה ומתגברת ללא הפסק, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים סג, ב) 'צמאה לך נפשי כמה לך בשרי', בכל פעם מרגישים יותר מתיקות ויותר חיות."

מי יתן ונוכח, לטעום מנועם צוף מתיקות תענוגי הצדיקים, ולקיים מצוות ה' מתוך הדלקה שעושה את המצוה, עד שתהא שלהבת נפשינו עולה מאליה, להתענג על ה' ולהתרפק על מתיקות מצוותיו, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

האם מותר לחשב קצ'ים?

מאמר שלישי בסדרה

קץ הגלות חתום וסתום, לא משום שעדיין לא התגלה אלנו אלא משום שהוא סתום מצד עצמו, ורק באופן כזה יכולה הגאולה להופיע.

דהנה ימי הגלות אינם 'עונש' לישראל, הקב"ה לא זרק את בני ישראל מביתו לפי שלא התנהגו כהוגן, אלא ימי הגלות הם המביאים את הגאולה, וכידוע שאין הקב"ה מעניש משום נקמה בעלמא, ובכל עונש טמון תקון (שפת אמת פר' ואתחנן, תרנ"ו).

וכן ימי הגלות הם האמצעי היחיד שיוכל להביא אל הגאולה, וכאשר יודעים כיצד לחיות את הגלות ולהגיע לנקודת ה'אין' שמתגלה דוקא בעומק החשיכה, מקרבים את הגאולה שאז עתיד להאיר גילוי ה'אין' סוף' בשלימותו.

לפיכך הגאולה מתמהמהת ומתעכבת, כי לצורך צמיחת אור הגאולה צריך שהגרעין ירקב עוד ועוד, עד שהאדם יגיע לכליון, לחוסר אונים, לנקודת ה'אין', ורק אז בעומק החשיכה יכול להתגלות אור התקוה, בו אנו תולים את עצמינו לגמרי על ה'.

לפעמים יש לאדם צרה אך יודע שבשלב מסוים תגיע הישועה, הוא ממתין בסבלנות לישועתו, אך המתנתו אינה בגדר 'תקוה' אלא בגדר 'המתנה'. כי הישועה כבר כאן, והכל שאלה של זמן אימתי תבוא ישועתו.

אבל כשאומרים לאדם שישועתו מובטחת, אך אי אפשר לדעת אימתי זה יגיע, יתכן היום, יתכן מחר, ויתכן עוד אלפי שנים, ולא רק זה, עדיין לא הוחלט אימתי תגיע ישועתו, כאן מתגלה ה'תקוה', כמו שפירש הרמח"ל (דרוש בענין הקיווי) ששורש 'תקוה' הוא 'קו', כמו קו שאי אפשר לראות היכן נפסק, ובכל זאת מתחזקים בציפיה עצומה, בבחינת 'יש תקוה' לאחריתך'.

וכמו כן קץ הפלאות חתומה ונעלמת, כדאי (סנהדרין צט.) 'יום נקם בלבי' אמר רבי יוחנן: ללבי גיליתי, לפומי לא גיליתי. ולכן דוקא ההמתנה הזאת שאיש אינו יכול לשער לעצמו כמה זה עוד תארך, מוכה אותנו להאחז ב'תקוה' האין סופית, ללא שום מושג מתי תפסק התקוה הזאת, ובכך אנו מכשירים את המקום אל נקודת ה'אין' סוף' שהוא ענין הגאולה העתידה.

וכך אמרו חז"ל (שם צז): וכי מאחר שאנו מחכים והוא מחכה, מי מעכב, מדת הדין מעכבת. וכי מאחר שמדת הדין מעכבת, אנו למה מחכים, לקבל שכר, שנאמר 'אשרי כל חוכי לו'. ומכאן שעצם ההמתנה יש בה תכלית ומטרה, כי זו היא שמביאה את גאולתנו ועל כך נקבל את שכרינו.

נמצא א"כ כי הגלות היא חלק ממהלך הגאולה, ובלי אורך הגלות - ששם מתגלה אצלנו התקוה האין סופית - לא שייך שתופיע הארת 'אין' סוף' שהוא אור הגאולה.

נקודת האור המתגלה בעומק החשיכה, וכח הצמיחה המתהווה בתכלית הרקבון, היא כח ה'תקוה' אל הישועה. לא רק שהיא מחזקת ומאירה לנו את החשיכה, אלא גם מביאה את אור הישועה עצמה (אמרי פנחס, שער ד אות שסה).

האדם יכול להשאיר חלילה בעומק צרותיו, להרקב עוד ועוד, כל עוד שלא נתגלה בו התקוה שבתוך עומק נקודת ה'אין'. רק כאשר נאחז ב'תקוה' מתוך הכרה ברורה שרק השי"ת יכול לעזור לו, והוא מתחיל לקוות שאכן יעזור לו, רק אז קרובה ישועתו לבוא.

כעת בחשכת הגלות, עבודתנו למצוא את התקוה ולהתחבר אליה, כי הגלות היא חלק מתהליך הגאולה, בלי גלות לא שייך גאולה, וכך דרכו של עולם כגלגל החזור, כדאי (במדרש ב"ר ב, ה) מתחלת ברייתו של עולם צפה הקב"ה בית המקדש בנוי, וחרב, ובנוי.

'ואמר ביום ההוא, הנה אלהינו זה, קוינו לו ויושיענו' (ישעיה כה, ט).

עבודת התפילה

על פי משנת החסידות
פרק ח

תענוג הקב"ה בתפילת ישראל

כתר נהורא

שערים לעבודת הרמפ"ה
מתוך העמקת בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יהואל יהושע שינפולד שליט"א

הקב"ה משתעשע עם תפילתם של ישראל

"בכל צרה יש שני צדדים: מצד אחד יש לפשפש במעשיו ולדעת שאין מקרה בעולם, ומצד שני, יתכן שעכשיו הקב"ה רוצה את האדם קרוב אליו וחפץ לשמוע את קולו"

הלך האב אל אחד מהעסקנים שיש לו קשר עם הבן, ושטח את צעריו לפניו. כעבור יום חזר אותו עסקן עם תשובתו בפיו: בנך רוצה לחזור אליך, אך מפחד שתתבע אותו על הנוק הגדול שעשה בבית... ויזעק האב: מחול לו, איני צריך את הכסף שלו, איני רודף אחריו בגלל הנוק, אני רוצה אותו, אני רודף אחריו כי אני משתוקק לראותו, שיחזור כבר הביתה.

לפעמים הקב"ה מטלטל אותנו, אנו רואים שהקב"ה רוצה משהו, ושואלים: רבנו של עולם, מה אתה רוצה מאיתנו? אך התשובה היא, הקב"ה לא רודף אחריו בגלל העבירות ולא בגלל הפגמים. הוא לא רוצה כלום מאיתנו, הוא רוצה אותנו!...

וכך אומרים חז"ל: אם תלה ולא מצא - בידוע שישורין של אהבה הם, שנאמר: 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'.

לכל אחד יש חטאים ועוונות, אין צדיק בארץ, אך לפעמים מרגיש האדם שעכשיו אין היסורים באים לכפר על עוונותיו, הקב"ה רוצה עכשיו דבר אחד: שהאדם יתקרב אליו אליו גם בעת צרה, לא רק כשהכל הולך בטוב.

יסורים אלו נקראים 'יסורים של אהבה' כי הקב"ה רוצה לבדוק את מידת אהבתו וקירבתו של היהודי אליו, ואינו רוצה שיתחיל עכשיו להכות 'על חטא' ולפשפש בהררי חטאיו. יש כאן 'סיון' מן השמים, הקב"ה מנסה אותנו ובודק כמה אנו באמת קרובים אליו, כמאמר (דברים ה, ב) 'למען ענותך, לנסותך, לדעת את אשר בלבבך התשמור מצותיו אם לא'.

ה'תולדות' (בן פורת יוסף ג): נותן כלל בזה: אם האדם מצליח למצוא רמז בתוך הצער מה מוטל עליו לתקן - סימן שנשלח אליו הצער כדי לתקן פרט זה. אך באם אינו מצליח למצוא מיד את סיבת הדבר - אין לו לשקוע במופלא ממונו, על דרך (חגיגה יג) במה שהורשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות.

הרי האדם אינו שומע את הקב"ה מדבר אליו ומגלה אליו סודו, אלא בהשערת הלב תלוי הדבר, ולפעמים מגוים ומדמה לעצמו שהקב"ה גוער בו על מעשיו ומוצא עכשיו הזדמנות להענישו, ובאמת אין הקב"ה מתכוין לכך כלל... מי נתן לו רשות לדבר כביכול בשמו של הקב"ה... הרי הקב"ה רוצה ממנו עכשיו דבר אחר לגמרי - לראות אותו קרוב אליו, לשמוע צעקתו, לפתוח ולגלות מעט את הנקודה היהודית המסתתרת בקרבו.

הקשר שנעשה בשעת התפילה - אינו רק התענוג שלנו, אלא גם של הקב"ה כביכול.

הקב"ה רוצה אותנו קרובים אליו, הוא רוצה לשמוע את הקול שלנו, הוא מבקש לראות את הבנים שלו מדי יום.

הקב"ה מתאוה אל הקשר עם ישראל, הוא נוטל כל תיבה שאיש ישראל מוציא בשפתו וכביכול מנשק אותה, ונאמר (תהלים קמז, יא) 'רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו', כי הקב"ה חפץ שיהיו עיניהם נשואות ותלויות להקב"ה מדי יום, וכלשון המדרש (ילקוט"ש בשלה רמז רנח): 'דבר יום ביומו' - שיהיו ישראל נושאים עיניהם בכל יום לאביהן שבשמים.

ואי (יזמא עו): שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי, מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה. אמר להם, אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שיש לו בן אחד. פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה, ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה. עמד ופסק מזונותיו בכל יום, והיה מקביל פני אביו כל יום.

לפעמים נקלע האדם לעת צרה, צער פרטי או אסון כללי, ומתחיל לחשוב חשבונו של עולם: למה זה קורה?

יש אנשים שעל כל דבר שלא הולך כרצונם, מיד יתחילו לתלות שמא הדבר תלוי בכך שפגעו בכבודו של אחד לפני עשרות שנים, הם מתחילים להלקות ולהאשים את עצמם ולפרש כל דבר בדרכים שונות ויכולים לצאת מבובלים לחלוטין, כאשר הם נתלים בכל דבר כרמז מן השמים וכאילו הקב"ה רוצה להרחיק אותם ולהענישם.

כמו בכל דבר, צריך את המידה הממוזגת והממוצעת, לא לקחת כל דבר עד הקצה האחרון, אלא להכריע בינתיים. מצד אחד יש לפשפש במעשיו ולדעת שאין מקרה בעולם, ומצד שני, יתכן שעכשיו הקב"ה רוצה להביא מעט צער על האדם לא משום חטא ופגם, אלא משום שרוצה את האדם.

אחד המגידים המשיל את הדברים לאב שבנו התחיל להתרועע עם חברים בלתי הוגנים, הם באו לביתו והשתוללו שם וחוללו הרס רב בנוק של עשרות אלפי דולרים. הבן ברח מהבית ומצא לו קיתון עלוב ללון שם, והאב מחפש אחריו עד שמוצא את מקומו, הוא מקיש על הדלת, הוא רואה את הבן מסתכל מבעד החור, אך אינו נוגש לפתוח. האב מנסה שוב ושוב, הוא צועק אל בנו 'פתח לי', והבן ממאן לפתוח.

קו חסידי פילאס: 03-30-4444

הבית לכל אברך ובחור חסידי

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

שבחי הספר הקדוש דברות המגיד

שבוע שעבר עסקנו באופן כללי בתורתו של המגיד, ובמאמר זה נעסוק באחד הספרים שנדפסו מתורת המגיד, והוא הספר "דברות המגיד", שנדפס בשנת תשע"ח.

אחד החלקים החשובים בספר זה, הוא **התורות של המגיד לחנוכה**, אותם אמר ביו"ט חנוכה האחרון שהיה בגוף הנראה לעין בעולם השפלי, - בשנת **תקל"ב**. רבים מתורות אלו, שנסדרו לפי סדר ימי החנוכה, הם תורות חדשים **שלא נדפסו בספרים אחרים של המגיד**, ובהם ישנם יסודות רבים וחשובים מאוד בתורתו של המגיד.

למשל, בדיבור שנאמר ליום א' דחנוכה, עוסק המגיד בענין האותיות ואומר: "אין אנו יכולים להשיג לעבוד הבורא בשכלינו, מחמת חולשת שכלינו צריך להתאסף באותיות, והאותיות פורחות למעלה ומדביקות את עצמן בהכורא ב"ה ומשבחים את הבורא, **נמצא האדם אינו עושה כלום רק כבוד הבורא, כי האותיות המה הכבוד הבורא יתברך, והם משבחים**".

מאמר נפלא זה יש בו חיוק נפלא, ונאמר בו שעל האדם להתדבק באותיות, ולדעת כי **יש לאותיות כח עצום ונורא, מכיון שהאותיות הם כוח אלוקי**. הקב"ה נתן לנו את היכולת להשתמש באותיות התורה, כדי לשבח את הקב"ה. **וכאשר אנו משבחים את הקב"ה או מתפללים באותיות אלו כפי יכולתנו, מגיעה השפעת עבודתנו לאין ערוך מאשר היינו יכולים לפעול בלי האותיות**. שהרי השגתו של האדם מוגבלת היא. אלא שאנחנו לא עושים כלום, רק 'אותיות' פועלות. וכשהאותיות שהם כוח אלוקי פועלות למעלה - יש בהם כוח עצום ונורא לפעול בלי ערך ושיעור למה שיכול נברא גשמי, נעלה ומרומם ככל שיהיה, לפעול.

ואמנם במאמר הנזכר לא מבואר מה השייכות לענין החנוכה, ובפשטות מאמר זה שנאמר על הפסוק "למען יזמר כבוד", נאמר בהקשר למזמור זה שאותו אומרים לאחר הדלקת נר חנוכה. אך במאמר אחר שנאמר לימי החנוכה (ד"ה ילכו מחיל) מוסיף ומבאר המגיד כך:

אמנם כוחם של האותיות רב ועצום הוא, אך יש באותיות 'כלים' ואורות. הכוונה היא שאין די בעצם אמירת האותיות כגוף בלא נשמה, אלא יש להביא אור אלוקי אל האותיות, שכן **האותיות נמשלות לפתילות, שהם רק כלי לקבלת האור העליון**. עלינו "להדליק" את האותיות ולחבר אותם אל המקור האלוקי שלהם, שהוא אור צח ומצוחצח, נעלה מכל השגה. ענין זה נרמז בתיבות "להדליק נר חנוכה", שבהם אנו מדליקים את האור של האותיות הנמשך ממקורם העליון של האותיות, וככל הנראה ענין זה פועל לכל ימות השנה, שהאותיות שאנו מוציאים מפינו יהיו **אותיות של אש**, ולא כלים ללא אור. זאת אנו פועלים בברכת "להדליק נר חנוכה", שאז אנו מדליקים את האש של האותיות, ולאחר מכן בברכת שהחיינו שמסתיימת במילים "לזמן הזה" אנו מביאים את האור האלוקי מהזמן וגבולות העולם, אל ה"זמן" - אל גבולות העולם. (ועיי"ש עוד שביאר את ברכת **שעשה ניסים** בעומק גדול).

היכל המגיד ממועזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

שלושת דרגות בעבודת ה'

שאינו מיישם חלילה את תאוות היצר הרע, אלא שהוא משתמש בכוח השכל של היצר הטוב כדי לבטל את השכל הדמיוני של היצר הרע המסית אותו אל הרע, נמסרים לו גם כוחות השכלים, באופן שהוא עצמו בוחר איזה שכלים ישלטו בו, וכדברי המגיד **מוסרים לו את השליטה על עולם המלאכים** שהם השכלים, האדם בעצמו **שליט על המחשבות**, ובוחר מתוך כוונתו ודעתו איזה מחשבות ישרו בלבו, וממילא בכל עת שהוא עוסק במצווה כל שהיא או בעבודה מעבודות השי"ת, **מזדמנים אליו המלאכים, דהיינו מחשבות הקדושה, שירוממו את רוחו בעבודת ה' יתברך, לעבדו ברוח זכה ובלבב שלם**.

בשלב זה, לאחר שגם עולם המלאכים ברשותו של האדם, הוא בא לעבודת השלימות, בה עבודתו היא רק להביא את המחשבות מתוך הנשמה אל הלב. זאת היא העבודה לאחר שהאדם זיכך כבר את רוחו, והכין את לבו למשכן השכינה, וממילא המחשבות הנמשכות תמיד מכח הנשמה, מוצאות להם מקום מוכן בלבו. וזהו נקרא שעולם הכסא הוא ברשותו, כלומר מכיון שהוא נעשה כסא ומשכן שלם לשכינתו יתברך, נמסר לו **הכח להשרות את שכינתו של השם יתברך בעולם**. ולמשל: כאשר הוא מחשב באהבתו יתברך, מתפשטת השכינה בעולם באופן של אהבה, ואז נקל לכל עובדי ה' להשיג את אהבתו יתברך, וכאשר הוא מחשב ביראתו יתברך, מתפשטת השכינה בעולם באופן של יראה, ואז נקל לכל עובדי ה' להשיג את יראתו יתברך.

דרגה גבוהה זאת, נמסרת אל מי שמכין את לבו כהיכל לשכינתו יתברך, מי שבכל עת ורגע מאזין לקול נשמתו, ומחפש להשיג את הקדושה המתפשטת בעולם על ידי מחשבות קדושה - בלבו, כך שלבו נעשה דירת קבע לשכינה.

זאת הייתה עבודת האבות, שחפרו בעולם בארות של אהבה ויראה. הם הכינו בליבם מקום של בארות של אהבה ויראה, הנובעות תמיד ומפיקות מים כלומר 'מוחין' - נהרות של חיות וקדושת המידות, מעיינות של מחשבות תשוקה וגעגועים להשי"ת, להתקרב אליו בכל האופנים ובכל דפנותיה של הנפש שהם אהבה ויראה בה', כדי לפאר את קונם ולרומם את כבודו.

המגיד בפרשתינו (אור תורה סימן שז) מבאר את שלושת הדרגים שבעבודת האדם:

הראשונה - **זיכוך הנפש**: ידוע שבאדם יש נפש בהמית ונפש אלוקית. שני נפשות אלו שונות זו בזו וכל אחת מבקשת שליטה הם נאבקת זו בזו וכל אחת מבקשת שליטה מוחלטת על נפשו של האדם. שתי נפשות אלו הם כוחות כללים של תנועות הנפש המתאווה תאוה, לדעת את ה', או חלילה להיפך - לחוש את עונג הגשמיות הדמיוני.

מסיבה זאת האדם נמצא בעולם הזה במלחמה תמידית. כוחות הגשמיות מסיתות אותו לפנות אל הגשמיות, והוא צריך להתגבר ולהגביר את כוחה של הנשמה על כוחות הנפש הבהמית.

אך האדם שמזכך את נפשו ומשעבד את כוחותיה להקב"ה מתוך קבלת עול שלימה, נותנים לו משמים כוחותיה של **ספירת המלכות** שממנה באה הנפש, ואז הוא שולט על כל כוחות הנפש, באופן שהוא נהיה **בעל ואדון אל כוחות הנפש**, כך שבעת שהוא עוסק בעבודת ה' אין כוחות הנפש הבהמית מפריעות לו במחשבות זרות, ואילו כאשר הוא עוסק בדברים גשמיים כדי לעסוק בחיוק הגוף כדי שיהיה כלי ומשכן לכוחותיה של הנשמה, הוא משתמש בכוחות הגשמיים באופן הנרצה, שהם כפופים לגמרי אל הנפש האלוקית, באופן שכוונתו ומחשבתו מקדשת את הכוחות האלו ומביאות אותם כקרבת לה'.

השניה - זיכוך הרוח: בעת זאת בא האדם אל מצב שונה ונעלה יותר, בו **המלחמה היא רק ב'רוח'**. הרוח היא מקורה של תנועות הנפש, ויש בה שני כוחות כללים. האחד נקרא "יצר טוב", מקור התנועות של כל כוחות הנפש הנוטה לטוב, להשתוקק אל השם יתברך והאחד נקרא "יצר הרע", מקור כל כוחות הנפש הנוטים אל הרע להשתוקק אל דברים גשמיים. והעבודה הזאת היא עבודה פנימית יותר, לזכך את המחשבות השונות הנמשכים מחמת שני יצרים האלו. אמנם אין המלחמה יותר על המעשה בפועל, וזהו דרגתו של 'בינוני' ששליטת הנפש הינה לגמרי ברשותו, ועבודתו היא **לזכך את כוחות המחשבה** (הנקראים גם 'מלאכים').

השלישית - זיכוך הנשמה: אך כאשר האדם נלחם תמיד בתאוותיו, ולא רק

המכין את לבו כהיכל לשכינתו יתברך, ובככל עת ורגע מאזין לקול נשמתו, ומחפש להשיג את הקדושה המתפשטת בעולם על ידי מחשבות קדושה - בלבו, תשרה בלבו

יו"ר ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית